

Remissyttrande

Datum 2018-04-24

Diarienummer RS 2018-00431

Finansdepartementet
Enheten för digital förvaltning
103 33 Stockholm**Remissvar: Reboot – Omstart för den digitala förvaltningen SOU 2017:114****Sammanfattning**

Västra Götalandsregionen välkomnar ambitionen att skapa en effektiv styrning av utveckling, införande och förvaltning av nationella digitala tjänster och elektronisk identitetshantering. Utredningen lyfter på ett positivt sätt fram att en av utgångspunkterna är att digitaliseringen av offentlig sektor också syftar till att stärka landets konkurrenskraft. Västra Götalandsregionen stödjer utredningens slutsatser i allt väsentligt men anser att den digitala förvaltningen bör omfatta all offentlig verksamhet. Västra Götalandsregionen anser att ett gemensamt ramverk skall gälla för att alla offentliga myndigheter. Digitalisering är ett verktyg som ger bäst effekter vid storskalig användning och leder till nytta för invånare och näringsliv. Ett gemensamt ramverk leder till effektiv resursanvändning och bidrar till det nationella målet att vara bäst i världen på att använda digitaliseringsmöjligheter.

Västra Götalandsregionen vill särskilt betona följande:

- Både region/landsting och den kommunala sektorn har behov av ett enhetligt och gemensamt ramverk vid utveckling av tjänster som bidrar till nytta för invånare och näringsliv. Ett gemensamt ramverk hotar inte nödvändigtvis det kommunala självstyret.
- Remensamma ramar leder till målbilden ”En offentlig sektor”, d.v.s. en väg in för invånarna. Detta oavsett ärendehanteringssystem hos berörda myndigheter.
- Man behöver kunna mäta samma saker på nationell nivå. Dessa mätetal ska finnas tillgängliga också för regional och kommunal nivå. Mätetal skall inte utformas så att digitaliseringen blir ett mål i sig. Det är nyttan av digitaliseringen som ska mätas.
- Västra Götalandsregionen är i huvudsak positiva till beskrivningarna kring elektronisk identitetshandling med några förslag på kompletteringar.
- Digitaliseringsmyndigheten bör under 2018 säkerställa förnyad avsiktsförklaring om digitalisering med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i enlighet med regeringens viljeriktning.

- Västra Götalandsregionen anser det är bra att regionens invånare ska kunna ta emot post i sin digitala brevlåda oavsett vem som levererar den offentliga servicen. Västra Götalandsregionen förutsätter att brevlådan inom en snar framtid kommer att kunna hantera dubbelriktad trafik. Så att tjänsten blir förstahandsval även när invånarna vill kontakta offentliga förvaltningar.
- Digitaliseringsmyndigheten bör ges i uppdrag att ta fram var gränssnitt gällande kostnaderna ska gå mellan myndigheter inom offentlig sektor och den förvaltningsgemensamma tjänsten.

1. Målbilden bör vara: En offentlig sektor

Västra Götalandsregionen ser ett mål med arbetet med den digitala förvaltningen: En offentlig sektor. Med detta menas att många invånares ärenden berör inte bara den förvaltningen/myndighet det lämnats in hos utan behöver hanteras av flera olika offentliga aktörer. Västra Götalandsregionen tror att ett utrednings- och analysarbete enligt en GAP-analys med denna syn borde genomföras. D.v.s. var är vi nu inom ett antal områden såsom lagstiftning, semantik, organisation, finansiering, genomförandestruktur, tekniska standarder, certifiering av anslutna parter och var behöver vi vara för att erbjuda invånare och näringsliv i Sverige en offentlig sektor. Det förhållningsättet i Sverige saknas delvis både i utredningens ambitioner och i de många i och för sig bra arbeten som görs runt om i Sverige. Förhållningsättet skulle troligen minska risken för missförstånd, synliggöra och kunna klargöra gränsdragningar mellan olika aktörers arbete mot målet. Samt synliggöra eventuella gränser inom respektive ovan nämnt område av branschspecifika skäl ex vårdnära behov. Att man genom en GAP-analys kan identifiera vad Sverige skall ta för steg och i vilken ordning för att bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter och sedan genomföra dessa synkroniserat på lämpligt sätt i snabb takt, nationellt, regionalt och lokalt anser Västra Götalandsregionen är en nyckel till att nå vårt gemensamma nationella mål.

2. Mål och mätetal för digitalisering

I avsnittet 7.3.1 beskrivs ett mål som förslag för regeringen:

”Den offentliga förvaltningens användning av digitala medel ska leda till att det blir så enkelt som möjligt för så många som möjligt att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter samt ta del av förvaltningens service. Den offentliga förvaltningens användning av digitala medel ska vara säker samt öka kvaliteten och effektiviteten i den offentliga förvaltningen som helhet.”

Detta mål är utmärkt och bör kunna gälla för hela den offentliga sektorn anser Västra Götalandsregionen. Bör vara en ingångsnivå för den nya avsiktsförklaringen mellan staten och SKL.

I avsnitt 7.3.2 anges att utredningen, i ljuset av avsiktsförklaringen mellan staten och SKL, vill rekommendera fullmäktige i landsting och kommuner att utforma egna mål i samma anda som de mål som utredningen föreslår att riksdagen och regeringen ska besluta. Västra Götalandsregionen ställer sig positivt till en harmonisering av mätetal i Sverige. Västra Götalandsregionen vill framhålla att det är viktigt att mått tas fram i samråd mellan berörda parter, att dessa blir mätbara på ett hanterbart sätt. Vi behöver kunna mäta samma saker på

nationell nivå utifrån de mest kända internationella mätningarna och de måtten skall finnas tillgängliga också för regional och kommunal nivå. Mätetal skall inte utformas så att digitaliseringen blir ett mål i sig. Målet med mätetalen bör alltid vara en så effektiv och kvalitativ verksamhet som möjligt, inte en så digital verksamhet som möjligt.

3. Elektronisk identitetshandling

I avsnittet 12.8.5 ställer Västra Götalandsregionen sig bakom tanken att en statlig elektronisk identitetshandling utgör grundidentifiering för alternativa elektroniska identitetshandlingar, detta inte minst för att ge näringslivet möjlighet att driva utvecklingen vad gäller elektroniska identitetshandlingar. Biometrisk system kanske borde noteras som ett tänkbart sätt att hantera detta som ett komplement.

I avsnittet 12.8.1 anges att målgruppen för den statliga elektroniska identitetshandlingen bör vara svenska medborgare samt folkbokförda i Sverige. Västra Götalandsregionen anser att det finns ett behov av att identifiera även de som exkluderas av skrivningen, om än med annan elektronisk identitetshandling på ett jämförbart och processmässigt likartat sätt.

I avsnittet 15.8.1 beskrivs att det är, för såväl medborgare som tjänstemän, viktigt att särskilja mellan vad som behandlas som privatperson och i tjänsteutövandet. Dock underförstås i utredningen att elektronisk identitetshandling på kort är att föredra. Det är goda sakskaäl som framförs i utredningen men att begränsa möjligheten till elektronisk identifiering i tjänsten till enbart kort motverkar de verksamhetsprocesser som hanteras av såväl kommuner som regioner/landsting.

4. Tydligare avsiktsförklaring mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting

Västra Götalandsregionen anser att den nya avsiktsförklaringen mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting bör utformas med ett tydligare förhållningsätt i det ovan nämnda under avsnitt 1 och 2, så att offentlig verksamhet utför arbete i enlighet med det övergripande ramverk för förvaltningsgemensamma digitala funktioner som den nya digitaliseringsmyndigheten har i uppdrag att etablera. Samt att informationsförsörjning såsom mjuk infrastruktur och förvaltningsgemensamma digitala funktioner som hård infrastruktur sker på ett enhetligt sätt.

5. Mina meddelanden hos alla utförare gagnar invånarna

Västra Götalandsregionen ser positivt på att man i slutbetänkandet föreslår att den digitala myndighetsposten och infrastrukturen Mina meddelanden öppnas upp även för privata utförare som avsändare. Genom förslaget spelar det inte längre någon roll om det är en privat utförare som tar hand om den offentliga angelägenheten. Digital post kan skickas på precis samma sätt som om det är landsting/kommun som själv utför angelägenheten. För mottagaren blir det ingen skillnad om man har valt en privat utförare eller inte. All digital post från dessa avsändare kan hamna i samma digitala brevlåda. Det ökar nyttan för både allmänhet och offentlig sektor. Förslaget ligger i linje med det som lyfts fram av Västra Götalandsregionen, andra landsting och kommuner samt av Sveriges kommuner och landsting (SKL) i tidigare remissyttrande på utredningens delbetänkande. Västra Götalandsregionen förutsätter att Mina meddelanden inom en snar framtid även hanterar dubbelriktad trafik. Västra Götalandsregionen önskar att skrivningen om kravet att använda den nationella digitala myndighetsposten mina meddelanden ska omfatta hela den offentliga sektorn.

6. Invånarintresset först

Slutbetänkandet påpekar att proportionalitetsprincipen inte gör några intrång i det landstingskommunala självstyret med ställda förslag. Intresset av det självstyret borde prövas mot invånarens intresse och regeringens ambition om att vara bäst i världen på att använda på digitaliseringens möjligheter. Regioner/landsting och kommuner riskerar att få både ökade kostnader och svårigheter vid upphandling och kravställning på nya och vidareutveckling av befintliga digitala tjänster om arbetet även fortsättningsvis ska ske utifrån enskilda landsting eller kommuners förmåga att hantera alla delar som behöver beaktas vid verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering. Både landsting och den kommunala sektorn har behov av ett enhetligt och gemensamt ramverk vid utveckling av våra tjänster som bidrar till nytta för invånare och verksamhet. Gemensamma ramverk kommer också att underlätta för leverantörerna av tjänster och system. Gemensamma ramverk leder till effektiv resursanvändning och leder till nytta för invånare och näringsliv. Ett gemensamt ramverk för grundläggande delar anser Västra Götalandsregionen inte hotar det kommunala självstyret.

7. Kommunala finansieringsprincipen – ekonomiska konsekvenser

Landsting och kommuner oavsett storlek digitaliserar idag ärendehantering och har stora kostnader för detta. Utifrån ett nationellt perspektiv bör ett gemensamt ramverk för förvaltningsgemensamma digitala funktioner i förlängningen medföra att pengar sparas och att resurser används på bästa sätt, små landsting och kommuner behöver inte lägga resurser på att utveckla grundläggande ramverk utan istället fokusera på att hantera det gemensamma ramverket på ett effektivt sätt. Vidare blir det ett mer jämlikt samhälle för invånaren oavsett var i landet hen är bosatt.

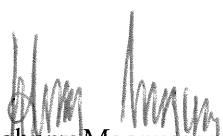
Det är önskvärt med en grundsyn om att all offentlig verksamhet på ett kostnadseffektivt och om möjligt fritt får nyttja de förvaltningsgemensamma tjänsterna.

Digitaliseringsmyndigheten bör ges i uppdrag att ta fram var gränssnitt gällande kostnaderna ska gå mellan myndigheter inom offentlig sektor och den förvaltningsgemensamma tjänsten.

Avslutning

Västra Götalandsregionen önskar att regeringen i fortsatt arbete tar höjd för att omfatta all offentlig verksamhet och inte att regioner/landsting eller kommuner deltar på frivillig basis. Regeringens viljeriktning bör vara tydlig med att gemensamma ramverk skall gälla för alla. Digitalisering är ett verktyg som ger bäst effekter vid storskalig användning. Detta till nytta för invånare och näringsliv, effektivt resursanvändning och med vårt nationella gemensamma mål att vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Regionstyrelsen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör